

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

2012-12-21

Dnr: M2012/2143/Ke
Yttrande över betänkande ”Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering” SOU 2012:56

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk och cirka 140 sågverk samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä. Skogsindustrin sysselsätter drygt 60 000 personer och exporterade för 128 miljarder kronor (2011).

Skogsindustrierna ansluter sig i alla väsentliga delar till det yttrande daterat 2012-12-21 som avgivits av FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen) och stödjer till fullo FTIs ambitioner att utveckla och förstärka producentansvaret.

Skogsindustrierna tillstyrker:

- Ett utvecklat och förtydligt producentansvar för returpapper och pappersförpackningar baserat på utredarens alternativa förslag i kombination med en handlingsplan från FTI och inrättandet av en ordning med förhandsgodkända insamlingssystem
- En avreglering av grovavfallsmarknaden som skulle höja servicenivån och minska problemen med illegal dumpning av grovavfall på FTIs återvinningsstationer och i naturen
- En avreglering av marknaden för verksamhetsavfall, eftersom det skulle minska problemet med att mindre verksamheter felaktigt utnyttjar FTIs återvinningsstationer för sitt förpackningsavfall
- Att informationsansvaret överförs på producenterna
- Införande av avfallshierarkin i Miljöbalken, med ett förbränningsförbud för sådant papper som går att materialåtervinna (paper for recycling), vilket ger en hårdare styrning av avfallshanteringen och minskar risken för att insamlat material inte används till tillverkning av nya produkter

Skogsindustrierna avstyrker utredarens huvudförslag med kommunalt insamlingsansvar för returpapper och pappersförpackningar av följande skäl:

- Producentansvaret och nuvarande obrutna kedja från insamling till materialåtervinning slås sönder och pappersindustrins tillförsel av viktig råvara av god kvalitet och i förutsägbara mängder riskeras
- Regering och Riksdag frånhänder sig möjligheten att definiera en nationell ambitionsnivå för servicenivå och utformning på insamlingssystemet då varje kommun själv bestämmer vad som ska gälla
- Miljökonsekvenser och kostnader har inte bedömts i utredningen, vilket innebär att sakskaäl och underlag för utredningens huvudförslag om kommunalt insamlingsmonopol saknas
- Hanteringen av schablonersättningen är inte löst och är problematisk
- Ansvar bör gå "hand i hand" med befogenhet
- Producenterna fråntas inflytande över hur övergripande mål ska nås då insamlingen ska utformas av varje kommun individuellt. Det viktigast verktyget för måluppfyllelse kontrolleras inte längre av producenterna
- Svårt att särredovisa returpapperets och pappersförpackningarnas kostnadsandel i kommunala insamlingssystem
- Införande av ett kommunalt monopol kan inte motiveras utifrån de krav som konkurrenslagstiftningen kräver
- Nedskräpningsproblematiken, som är ett av utredarens huvudmotiv för att föreslå en återkommunalisering, påverkas inte av ett ändrat huvudmannaskap
- Svårighet med information på en nationell nivå när insamlingssystemet ser olika ut i olika kommuner

Frågor av speciell vikt för ett framgångsrikt producentansvar för returpapper och pappersförpackningar

Inrätta ett nationellt producentregister

En förordning om FGI (Förhandsgodkända insamlingssystem), med tvingande anslutningskrav för producenter, i kombination med upprättande av ett nationellt producentregister gör det möjligt för den nationella myndighet som regeringen utser att utöva tillsyn enligt utredarens förslag och eliminerar därmed risken för s.k. "friåkare". Upprättandet av registret förutsätter en tydlig reglering av producentbegreppet.

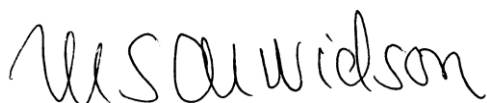
Klargör vem som är producent

Av speciellt intresse för Skogsindustrierna och våra anslutna företag är tolkningen av producentbegreppet i lagstiftningen, som under nu snart två års tid varit föremål för diskussioner med Miljödepartementet och Naturvårdsverket och också behandlats av rättssystemet utan att vägledande beslut kunnat fattas. Enligt Naturvårdsverkets nuvarande tolkning är i stort sett varje företag, som för sin verksamhet låter producera trycksaker, att betrakta som producent, oavsett om detta lever upp till kravet på yrkesmässighet och oavsett storlek på företaget.

Det är av avgörande vikt att de nu aktuella frågetecknen rätas ut genom ett förtydligande av lagstiftningen eller genom tillämpningsföreskrifter till förordningen. Idag kan vem som helst som t ex ger ut en kundtidning anse sig vara producent och också slippa undan kravet att inrätta ett insamlingssystem som är anpassat till trycksakens distributionsområde. De som gjort sig skyldiga till denna vantolkning av lagstiftningen är kommunala bolag och förvaltningar, vilket givit dem betydande konkurrensfördelar på avfallsmarknaden, jämfört med privata avfallsbolag.

SKOGSINDUSTRIERNA

21 december 2012

Marie S. Arwidson
VD, Skogsindustrierna